

óriásokkal, megkímélhetted volna korüdallosziadat az értelmetlen kínszásoktól.” És Thészeusz először levágta Prokrusztész lábát, majd – minthogy ez a gigász különösen hatalmas óriás volt – levágta a fejét is, amely még gurulás közben is azt mormogta: „Én mégiscsak igazságos voltam.” Azután, megakadva a fejcsonkon, mielőtt becsukta volna a szemét, azt mondta a fej: „Egyetlen embernek sem okoztam szenvedést.”

Thészeusz továbbvándorolt Athénba, atyjához, Aigeuszhoz. Fájdalom, Thészeusz nemcsak hős volt, hanem feledékeny is. Prokrusztésznél járva ugyanis elfelejtette, hogy nemcsak megölte a fiát, Pituokamptészt, hanem még teherbe is ejtette annak unokáját, Perigunét. Egyszerűen mindent elfelejtett. Zsebkendője tele volt csomókkal, de ez sem ért semmit. Midőn Krétáról hazatért, Naxosz szigetén felejtette Ariadnét, aki a labirintusból kimenekítette, azután elfelejtette felhúzni a fehér vitorlát, úgyhogy atyja, azt hívén, hogy Thészeuszt a Minótauroszt megölte a labirintusban, a tengerbe ugrott. Ekkor Thészeusz király lett. Sajnos Prokrusztésznek tartott bölcs beszédét is elfelejtette: nem mintha különösen rossz király vált volna belőle – sőt, a királyok skáláján a viszonylag jobbak közé sorolják –, ám az ő uralkodása alatt sem volt mindenki egyenlő a törvény előtt, egyesek egyenlőbbek voltak, mint mások. Ráadásul férjnek is feledékeny volt: szerelmi ügyei, írja Robert von Ranke-Graves, oly gyakran hozták zavarba az athéniakat, hogy csupán nemzedékekkel halála után ismerték fel igazi jelentőségét.

Jánosy István

DEUTERÉSAIÁS PANASZA

„Szólt hozzám: Szolgám vagy, Izrael, benned dicsőülök. De én mondtam: Hiába fáradtam, hasztalan fogyattam erőmet.”

(Ésaiás 49/3–4)

Uram, visszaadom a megbizatást.
Te meghirdetted a kegyelmet:
Nem haragszom népedre többé.
Sőt még vigasztaltad is:
most szabadultan kezdheti újra az életet.

De jaj, nem tanult a múltból.
Rosszfele megy, rosszfele megy.
A jogarosok
csak a tehetősebbnek akarnak kedvezni,
hogy még gazdagabbak legyenek!
A föld népét, az *Am há árecet*
hagyják éhen aszódni.
Konok kosokként egymással öklelődnek
a hataloméért.

Nagyon fáj,
 nem az ajvéim, nyügeim,
 az öregedéssel járó bajok
 – nem panaszlom: el kell viselni.
 Csak az nagyon fáj,
 hogy anya fagyban szabad ég alatt hál
 kisgyermekével,
 s e kisednek nincs mit szopnia.
 S a kukák körül elkeskenyülő árnyak
 mind többen támolyognak.
 Tanyán magára hagyva haldoklik öreg,
 s a hontalanoknak rogyadozik a lábuk.
 S a lányanya kukába dobja élő csecsemőjét,
 mert enni nincsen neki se.
 S fiataloknak nem adódik lakás,
 hát mért ne legyenek gonosztevők!
 Uram, vedd vissza tőlem a megbizatást:
 Ninivének hiába kiáltok!

És szólt az Úr: „Mégis kiáltst!
 Még futamat szállatig
 fönntartom a kíméletüidőt. Kiáltst!
 Ne áldozz nékem hiú áldozattal.
 Szombatjaitokat nem szenvedhetem.
 Tanuljatok jót tenni a szegénnyel.
 Szabadítsátok meg a nyomorultat.
 Oltalmaztátok a törvényben az árvát,
 s vegyétek föl az özvegyek pörét!”

MÉG ÚJABB LEONINUSOK

Úszik a csöndbe sárga tavon fehér hattyú álmatagon.
 Fáradt kéken ing a katáng, alig hajlik a lenge nád.
 Fodros hullám, halk zene kél. Kígyót kap ki a torpegém.
 Ülünk csöndbe, kedvesem itt. Figyeljük csak az ősz színeit.
 S nézzuk az úszó fellegeket, s felettünk az azúr eget.
 Nemsokára útra kelünk, s a kékségbe megérkezünk.
 Vajon együtt vagy külön-é? Kinek títka? Az istené.
 Bárhol lennénk, véle vagyunk; a végtelenbe beolvadunk.
 Ő a hattyú: lenge szirén, a hullámon a törpegém.
 Ő itt minden, bárhova láss: a kék vízen a fodrozás.
 Minden fában Ő lakozik, szíved mélyén szunnyadozik.